

NIELS VAN MIDDELKOOP**'Zomerstalvoeren wil ik finetunen'****PROFIEL: NIELS VAN MIDDELKOOP****PERSONALIA**

Niels van Middelkoop (35) runt samen met personeel een bedrijf met 1.100 melkgeiten in het Gelderse Horssen.

BEDRIJF

Van Middelkoop huurt de locatie. De afgelopen jaren heeft hij het bedrijf in kleine stappen uitgebreid.

NEVENACTIVITEITEN

Sinds januari 2021 is Van Middelkoop bestuurslid bij de LTO-vakgroep Melkgeitenhouderij.

Tekst: Wilma Wolters

Niels van Middelkoop huurt een locatie in Horssen (Gelderland) en runt daar een bedrijf met 1.100 melkgeiten. Hij meet elke dag de productie van de dieren en voert individueel krachtvoer dat hij zelf samenstelt. Nu gaat hij zich ook inzetten voor de belangenbehartiging van de sector.

De 32-stands carousel met melkmeting functioneert prima, maar zou iets groter mogen zijn.

Van Middelkoop (35) huurt nu zo'n tien jaar het bedrijf en houdt dit samen met personeel draaiende. Ooit zou hij wel een bedrijf willen dat van hemzelf is. Maar daar is hij niet actief naar op zoek. "Als je te hard zoekt, ga je het niet vinden. Het is ook geen kwestie van moeten. Misschien komt er eens wat voorbij." Hij heeft gelijk; het is geen moeten. Het bedrijf in Horssen staat er goed bij, de dieren zien er gezond uit en Van Middelkoop zelf is tevreden met de resultaten en trots op hoe het nu draait. En zoals het een ondernemer betaamt, gaat hij nieuwe uitdagingen aan.

Nauwkeuriger voeren kan niet

De vijfhonderd melkgeiten die Van Middelkoop tien jaar terug bij de pacht kreeg, stonden op een stro-brokrantsoen. Dat heeft hij voor de nu aanwezige 1.100 dieren ondertussen omgezet naar een rantsoen met veel ruwvoer en een beetje brok: in de winter krijgen de geiten kuilgras, waarbij verschillende snedes worden gemengd, en brok, en in de zomer krijgen ze vers gras via stalvoeren en brok. "Er zit geen grond bij het bedrijf, maar ik heb in de buurt nu ongeveer 40 hectare grasland in gebruik. Met vier verschillende boeren maken we afspraken over de grond, de bemesting en het gras."

Drie jaar geleden kwam er een tweedehands voercarrousel voor individuele krachtvoerverstrekking. "Er zit melkmeting op de melkstal, dus ik weet wat de geiten geven. Aan de hand daarvan

De dieren krijgen voer deels op de voerband aangeboden en deels aan een voerhek.

bepaal ik de krachtvoergift. Met de voercarrousel kan ik dat nu goed sturen." Dieren die weinig melk geven krijgen weinig brok (500 gram) verdeeld over twee porties; naarmate de productie stijgt krijgen ze meer krachtvoer (maximaal 2.800 gram), verdeeld over maximaal zeven porties per dag.

Die investering bracht precies wat Van Middelkoop dacht: een flinke besparing op krachtvoer. "Dat is inmiddels met 25 procent gedaald van 80 naar 60 gram brok per kg melk. De geiten zijn in productie niet gestegen, maar ze blijven beter in conditie. Er lopen niet echt veel vette geiten meer in de stal." De jonge ondernemer denkt nog verder te kunnen besparen op krachtvoer door nog meer ruwvoer in te zetten. "Met name door meer stalvoeren. Ik kan het principe van zomerstalvoeren nog optimaliseren, door op het juiste moment te maaien. Het gras moet niet te oud zijn. Eigenlijk moet ik elke drie weken maaien, maar dat is moeilijk omdat het gras niet altijd even hard groeit. Dat wil ik finetunen, en het is een vakmanschap dat ik in de loop der tijd moet krijgen." In de melkstal krijgen alle geiten dezelfde brok, in de voercarrousel krijgen de duurmelkers een andere soort dan de verse geiten. Van Middelkoop maakt de krachtvoersamenstellingen zelf en laat de brok persen bij Beijer Mengvoerders. "Ik heb het hele voeren zelf onder controle, zonder dat het ingewikkeld is. Dat vind ik mooi, daar ligt mijn passie. Je moet de systemen snappen en ik moet zorgen dat de dierherkenning en melkmeting op orde is, maar

voor de rest kan ik niet nauwkeuriger voeren dan dat ik nu doe.”

Elk jaar een beetje meer

Alle geiten lopen in een groep. De oppervlakte die zij tot hun beschikking hebben, is in de afgelopen vijf jaar uitgebreid, tezamen met de grootte van de veestapel. “Elk jaar ben ik zo’n honderd geiten meer gaan houden en elk jaar heb ik een stukje bij de stal aangebouwd en betaald dan iets meer huur.” Ook besteedt de jonge ondernemer de opfok van de vierhonderd lammeren nu uit, en op de plek van de lammerenschuur is een stal voor de melkgeiten gekomen. “Ik zocht een opfokadres, want de schuur voor de lammeren was te klein en niet goed. Het opfokbedrijf doet de opfok beter dan dat ik deed. Het scheelt mij een hoop werk, ruimte en verantwoordelijkheid.”

De melkgeiten gaven in 2020 gemiddeld 1.150 kg melk. “Ik heb geen streefhoeveelheid, ik denk dat de productie elk jaar een beetje omhoog moet. Als ik iets meer zou selecteren – wat ik met de huidige melkprijs nog niet gedaan heb – kan ik nu al zo 50 liter stijgen.” Het melken op de 32-stands Fullwood-carrousel kost 4,5 tot 5 uur per keer. Een nieuwe, grotere melkstal is de volgende stap. Het wordt dan wel weer een carrousel, omdat die goed bevalt. Van Middelkoop: “Ook omdat melkmeting en dierherkenning op een carrousel goed werken.”

Elke 12 weken doet de geitenhouder aan melkcontrole voor de

Niels van Middelkoop zette het stro-brokrantsoen om naar een rantsoen met veel ruwvoer.

De uitbreidingen aan de stal vonden aan alle kanten plaats.

De vijftien jaar oude voercarrousel zorgde voor een lager krachtvoerbruik en minder vette geiten.

gehalten, maar hij twijfelt of dit echt nut heeft. “De dieren die met de melkmeting de best producerende blijken, zijn vaak dezelfde dieren als degenen die in de melkcontrole hoog scoren op gehalten.” De vet- en eiwitgehalten toepassen in het berekenen van individuele krachtvoergiften is volgens Van Middelkoop softwarematig te ingewikkeld. “Bovendien, hoe groot is de betrouwbaarheid van iets wat je eenmaal in de zoveel tijd doet. Als je er iets van wilt zeggen, moet je dat op langere termijn bijhouden.”

Niet per se hoogproductieve bok

Toch gebruikt de geitenhouder de gegevens van de melkcontrole ‘een beetje voor de fokkerij’. “Ik bekijk wel de fokwaardegegevens die Elda maakt. Ik selecteer voor de fokkerij nooit jonge geiten, maar altijd geiten die ik minimaal een winter heb duurgemolken. Zodat ik er gegevens van heb.” Elk jaar zoekt Van Middelkoop de beste dieren uit om te insemineren – dat zijn de dieren met een goede productie. De dieren in deze groep met exterieureigenschappen die hem niet aanstaan komen alsnog in de duurmelkgroep – en daar houdt hij bokken van aan. Deze bokken blijven 1 jaar bij de opfok, de beste mogen nog 1 jaar blijven om wat oudere geiten te dekken. Daarna gaan ze weg om inteelt te voorkomen. “Ik wil geen dieren aankopen, vanwege het risico op insleep van ziektes. Bovendien lopen alle geiten in één groep, dus bokken erbij jagen is niet handig. Ki werkt dan beter.” Voor een ki-bok vindt Van Middelkoop melkproductie belangrijk, maar zeker ook exterieur. “Want als je wilt fokken op productie, heb je vooral goede moeders nodig. Die zijn belangrijker dan bokken die een hoge productie vererven.”

Verder kijken

Op zijn huurlocatie verwacht Van Middelkoop geen grote groeistappen meer. Hij wil wel verder kijken dan zijn bedrijf en sinds begin 2021 zit hij in het bestuur van de ITO-vakgroep Melkgeitenhouderij. “Het lijkt me leuk, ook voor mijn persoonlijke ontwikkeling. Er zijn veel sectordingen die belangrijk zijn.” Metertijd zal hij de portefeuille Diergezondheid van Ad Bink overnemen. In Horssen is hij ook bewust met diergezondheid bezig. “We doen aan alle programma’s mee, werken met protocollen en gebruiken nauwelijks antibiotica. Ik werk graag preventief. Zo geven we de geit direct na aflammeren een bolus en Calcitat en oxytocine, dit helpt bij het voorkomen van

problemen na het aflammeren. En we pasteuriseren zelf de biest.” Van Middelkoop hoopt stappen te kunnen zetten in het bokkenprobleem en ziet gesekst sperma als dé oplossing. “De verduurzamingsagenda van de sector ligt er, maar daar staat niks in over gesekst sperma. Dat vind ik jammer, maar misschien is er ook geen groots project voor nodig. Ik denk dat de stap voor ki-bedrijven om gesekst sperma toe te passen niet zo groot meer is, de techniek is er. Nu is het belangrijk dat we het gaan proberen, en van de grond krijgen.”

En dat het bouwblok in Horssen nagenoeg vol zit, betekent dat indirect ook dat Van Middelkoop verder kijkt

naar een eigen bedrijf? Op dit moment is dat natuurlijk lastig met de bouwstap en het buitenland trekt Van Middelkoop niet direct. “Ik kom niet uit deze regio, maar heb hier nu veel contacten opgebouwd, bijvoorbeeld rondom voer en grond, loonwerk en mechanisatie. Het is jammer om dat op te geven. Misschien houd ik over tien jaar nog wel steeds hier geiten.”

“
Voeren
helemaal onder
controle, en niet
ingewikkeld